

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 20. 3. 1959, sp. zn. 1 Tz 341/58, ECLI:CZ:NS:1959:1.TZ.341.1958.1

Číslo: 27/1959

Právní věta:

Rozhodnutí finančních odborů rad národních výborů o daňové povinnosti obžalovaného, byť i pravomocná, nejsou závazná pro posouzení viny obžalovaného v řízení o trestných činech, nebo přestupcích zkrácení a ohrožení daně.

Pokud rozhodnutí, sdělení či vyjádření finančních orgánů nebo jiných státních orgánů řeší otázky odborného rázu, přihlédnou k nim orgány činné v trestním řízení jako k důkazům znaleckým. Při pochybnosti o jejich správnosti postupují orgány činné v trestním řízení podle § 121 tr. ř., přičemž bude namístě, aby si vyžádaly vyjádření ministerstva financí vzhledem k jeho prezkumné pravomoci podle § 29 odst. 1 a § 30 zák. č. 13/1954 Sb., o národních výborech.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 20.03.1959

Spisová značka: 1 Tz 341/58

Číslo rozhodnutí: 27

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Daň, Důkaz, Národní výbor, Posouzení právní, Znalec, Znalecký posudek

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Obžalovaný byl stíhán obžalobou okresního prokurátora pro trestný čin zkrácení a ohrožení daně spočívající v tom, že v letech 1954, 1955 a 1956 nepřiznal po pravdě příjmy docilované v jeho živnosti na výrobu vulkanizačních přístrojů v Zdětíně, přičemž tak jednal, aby nemusil platit daň z příjmů obyvatelstva, kterou v uvedených letech zkrátil celkem o částku přesahující 60.000 Kčs.

Lidový soud v Mladé Boleslavi uznal obžalovaného vinným trestným činem zkrácení a ohrožení daně podle § 148 odst. 1, 2 písm. d) tr. zák.

Krajský soud v Praze k odvolání obžalovaného zrušil rozsudek lidového soudu v celém rozsahu a zprostil obžalovaného obžaloby.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem zrušil rozsudek krajského i lidového soudu a vrátil věc okresnímu prokurátoru v Mladé Boleslavi k došetření.

Odůvodnění:

Generální prokurátor ve stížnosti pro porušení zákona uvedl, že krajský soud rozhodl na nedostatečném skutkovém základě, zejména pak proto, že neodstranil závažné a dalekosáhlé rozpory v posudcích správy pro místní hospodářství rady KNV v Praze z 19. 3. 1958 a odboru místního hospodářství a dopravy rady KNV v Praze z 9. 9. 1958, na jejichž základě pak finanční odbory rad ONV v Mladé Boleslavi a KNV v Praze vydaly naprosto odlišná, rovněž si odporující rozhodnutí o daňové povinnosti obžalovaného.

Nejvyšší soud prozkoumal souzenou věc podle § 293 odst. 1 tr. ř. a shledal, že napadeným rozsudkem byl porušen zákon.

Lidový soud opřel své rozhodnutí o vině obžalovaného trestným činem zkrácení a ohrožení daně o výše citovaný posudek správy pro místní hospodářství rady KNV v Praze z 19. 3. 1958 a o revizní zprávu finančního odboru rady KNV v Praze - revizního oddělení z 20. 3. 1958, z níž převzal zjištění, že obžalovaný O. P. ve svých daňových přiznáních za rok 1954, 1955 a 1956 nepřiznal své příjmy v náležité výši a tím ani vyšší daňové základy, těmto příjmům odpovídající, na něž připadly další částky daně z příjmů obyvatelstva celkem 471.000 Kčs, jež mu byly dodatečně předepsány k daním vyměřeným původně na základě daňových přiznání za rok 1954 až 1956.

Krajský soud naproti tomu opřel své rozhodnutí o nový posudek týkající se kalkulace příjmů a vydání z provozu jeho živnosti, vypracovaný odborem místního hospodářství a dopravy rady KNV v Praze z 9. 9. 1958, v němž zmíněný odbor rady KNV dospěl k závěru, že příjmy obžalovaného O. P. byly podstatně nižší, než jak byly původně zjištěny sice dokonce nižší, než jak je sám přiznal. Ježto ne na základě tohoto propočtu příjmů a vydání obžalovaného O. P. finanční odbor rady KNV v Praze k odvolání obžalovaného proti dodatečnému předpisu daně z příjmů obyvatelstva za léta 1954 až 1956 snížil základ daně na původně zdaněnou částku a povolil odpis celé dodatečně vyměřené daně, uvedl krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku, že nedošlo k žádnému zkrácení a ohrožení daně. Dodal pak, že „skutek uvedený v obžalobě se tudíž nestal“ a že „odvolacímu soudu nezbylo, než v tomto směru zrušit napadený rozsudek a obžalovaného zprostit“.

Lidový soud se v podstatě spokojil s posudkem správy místního hospodářství rady KNV a na jeho základě vydaným dodatečným předpisem daně, aniž blíže hodnotil povahu tohoto posudku, aniž zejména přihlédl k tomu, že svědci J. H. a M. H. slyšení u hlavního líčení, tj. svědci, kteří zmíněný posudek správy místního hospodářství rady KNV zpracovali, výslovně uvedli, že kalkulaci provedli bez podkladů, bez čísel, bez znalosti cen i nákladů a aniž jimi byly známy otázky prototypů, a že použili vzorek pro podniky místního hospodářství platné na jakoukoli výrobu, přestože výroba obžalovaného O. P. nebyla běžnou výrobou. Krajský soud naopak rovněž bez bližšího jeho hodnocení převzal za základ svého rozhodnutí nový posudek odboru místního hospodářství a dopravy rady KNV v Praze a vycházel z rozhodnutí finančního odboru rady téhož národního výboru vydaného na základě uvedeného posudku.

Ježto kalkulace byly provedeny orgánem plnícím úkoly státní správy, jak lidový soud (pokud jde o první kalkulaci), tak krajský soud (pokud jde o kalkulaci druhou), tyto kalkulace jinak právem považovaly za posudky ve smyslu § 122 tr. ř.

Krajský soud však nevyvodil důsledky z přímo diametrálních rozporů mezi těmito posudky, ačkoli tyto rozpory již samy jasně naznačovaly, že při nejmenším jeden ze zmíněných posudků ne-li oba jsou nesprávné. V důsledku toho je důvodná pochybnost i o správnosti rovněž zcela odlišných rozhodnutí

finančních odborů vydaných na základě uvedených odporujících si posudků.

Při očividných pochybnostech o správnosti posudků má soud postupovat podle § 121 tr. ř., tj. požádat buď o bližší vysvětlení instituce, které posudky vypracovaly, anebo přibrat nové znalce (popř. vyžádat nový posudek některého ústavu podle § 122 tr. ř.). Vzhledem k tomu, že ani u posudku orgánu uvedeného v § 122 tr. ř. není vyloučena možnost jeho vady, platí ustanovení § 121 tr. ř. stanovící postup při vadě posudku i na vady posudku orgánu uvedeného v ustanovení § 122 tr. ř. Plyne to z toho, že znalecký posudek je důkazem, jehož hodnocení přísluší podle § 2 odst. 8 tr. ř. soudu a ustanovení § 121 tr. ř. vytyčuje obecně platnou zásadu pro postup soudu při hodnocení posudku ve shodě s ustanovením § 2 odst. 8 tr. ř.

To platí tím spíše, že rozhodnutí finančního odboru rady národního výboru o daňové povinnosti obžalovaného, byť i pravomocné, není podle § 4 odst. 1 tr. ř. závazné pro posouzení viny obžalovaného soudem (resp. jiným orgánem v trestním řízení). Ustanovení § 4 odst. 1 tr. ř. věta za středníkem, podle něhož orgány činné v trestním řízení vezmou pravomocné rozhodnutí soudu, úřadu nebo jiného státního orgánu o předběžné otázce za podklad svého rozhodnutí, pokud nejde o posouzení viny obviněného, znamená, že orgány činné v trestním řízení, tedy i trestní soud musí přihlédnout k pravomocnému rozhodnutí jiného státního orgánu jen jako k důkazu o tom, že o předběžné otázce bylo rozhodnuto tím nebo oním způsobem. Takový důkaz musí soud v trestním řízení hodnotit podle § 2 odst. 8 tr. ř. jako kterýkoli jiný důkaz. Pokud rozhodnutí o předběžné otázce obsahuje skutkové okolnosti, přihlédne k nim orgán činný v trestním řízení jako ke kterékoli jiné skutkové okolnosti, jejíž význam pro rozhodnutí v trestní věci posuzuje samostatně. Pouze pravomocným rozhodnutím soudu o otázkách týkajících se osobního stavu (např. o tom, zda je obžalovaný otcem dítěte, zda trvá manželství apod.), vydaným v řízení ve věcech občanskoprávních, jsou orgány činné v trestním řízení vázány a jestliže nebylo takové rozhodnutí vydáno, vyčkají jeho vydání (§ 4 odst. 2 tr. ř.).

Při řešení otázky, který další orgán státní správy mohl v souzené věci přicházet v úvahu při postupu soudu podle § 121 tr. ř., se zřetelem k § 122 tr. ř. musí soud přihlédnout k ustanovením §§ 29 a 30 zák. č. 13/1954 Sb., o národních výborech. Při závažných pochybnostech o správnosti rozhodnutí finančních odborů rad národních výborů měl předložit případ orgánu nadřízenému finančnímu odboru rady KNV, tj. ministerstvu financí k vyjádření rozhodnutí finančního odboru rady KNV. Pro případ, že by bylo ministerstvo financí zrušilo rozhodnutí finančního odboru rad KNV jako nesprávné a uložilo finančnímu odboru rady KNV, aby ve věci daňové znovu rozhodl, měl pak krajský soud přihlédnout k novému rozhodnutí finančního odboru rady KNV.

Ježto krajský soud takovýmto způsobem nepostupoval a rozhodl, aniž náležitě objasnil věc, jak mu to ukládá ustanovení § 2 odst. 7 tr. ř., porušil zákon v tomto ustanovení.